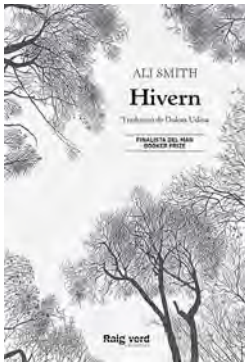

literatura
ÀLEX MILIAN

Arriba 'Hivern' (Raig Verd, 2020), el segon lliurament de la tetralogia de les estacions de l'escriptora escocesa Ali Smith (Inverness, 1962), que manté un estil personalíssim, consolida una veu narrativa única i continua jugant amb el temps i la història. Com l'anterior entrega, 'Tardor', ha estat traduïda per Dolors Udina.

L'hivern enlluernador d'Ali Smith

Hivern

ALI SMITH

Traducció de Dolors Udina
Raig Verd
Barcelona, 2020
280 pàgines

El segon lliurament de la tetralogia de les estacions d'Ali Smith, *Hivern*, no decebrà els lectors que han llegit *Tardor*, tot i que no és imprescindible haver llegit aquella primera entrega per entendre aquesta nova estació. Són novel·les totalment independents.

Si a *Tardor* el Brexit era l'escenari històric que envoltava els personatges, a *Hivern* el context d'actualitat el marca la postveritat, la crisi dels refugiats i l'emergència climàtica. L'acció, de fet, comença "al bell mig de l'hivern, un matí d'escalfament global assolellat i lluminós de la vigília de Nadal".

En aquest moment concret —però elàstic— del calendari, quatre personatges coincidiran en una gran casa a prop de St. Erth (Cornualla, Anglaterra) i creuaran les seves històries.

Una de les notícies reals que contextualitzen el moment històric de l'acció d'*Hivern* són els insults del conservador Nicholas Soames ("Bup, bup", com si fos una gossa) a la diputada de l'Scottish National Party Tasmina Ahmed-Sheikh, que són del gener de 2017 —el mateix any que es va publicar el llibre en anglès. Però això té una importància relativa —gairebé nul·la— en una altra obra que torna a sorprendre pels seus

salts mortals en el temps, però, sobretot, pel seu estil innovador i alhora proper al seu lector.

Ali Smith s'ha inventat recursos narratius que li serveixen per acostar el lector a la història —no per fer una simple demostració de la seva creació innovadora. Com en el disseny industrial, en la literatura les formes han de tenir una funció: de la mateixa manera que les innovacions en l'estructura d'una cadira són més bones com més còmode fan el moble, en literatura, les innovacions estilístiques s'han de valorar en funció de l'efecte que produeixen en el lector: millor comprensió, més proximitat, més honestat, fins i tot més emoció —tot i que aquesta reacció no està universalment ben vista per la crítica seriosa.

L'escriptora escocesa (Inverness, 1962) ha aconseguit un estil propi i personal amb innovacions molt funcionals que la converteixen sobretot en una autora més honesta, més propera i més efectiva. L'estil de Smith és molt personal i pot necessitar un petit esforç lector per entrar-hi, però aquest esforç esdevé ràpidament un confortable embolcall literari —una còmoda butaca per llegir—, una experiència novel·lística apassionant, nova i, fins i tot, divertida.

cinema
 'The trial of the Chicago 7', intel·ligent, amb el guió com a gran repartidor de joc i bon ritme per narrar fets reals

televisió
 'La maldició de Bly Manor', del creador Mike Flanagan, a la plataforma Netflix, explora el tema de la mort i de l'oblit

L'anterior novel·la de l'escriptora escocesa, *Tardor*, era també innovadora i honesta, però més greu, més transcendent —i, per tant, un pèl pretensiosa. *Hivern* és tant o més enlluernadora que *Tardor*, però també més vital, més lluminosa.

La combinació de recursos i estratègies li serveix a Smith per aconseguir diverses coses alhora. D'una banda, per carregar-se el concepte de narrador omniscient clàssic. El narrador omniscient, fins a Ali Smith, ha estat una figura que podia mantenir-se objectiva o subjectiva; podia ser proper als personatges o distant, i podia demostrar un coneixement total de la trama —autor demiürg de tot l'univers que s'està explicant— o ser parcialment omniscient —sabedor només de la trama que es narra. Però la veu de fons d'*Hivern* és la d'un narrador omniscient que dubta, com qualsevol autor quan escriu, com qualsevol narrador que explica una història no memoritzada:

"És fosc, la matinada del dia de Nadal, just abans de l'alba, i aquest és el millor moment del món per cantar aquella vella cançó d'una criatura perduda que viatja per la neu.

(Però qui era la criatura de la cançó? On anava? Per què era fora a la neu? Tenia fred de debò? I hauria estat tan perdut si fos estiu, primavera o tardor, o estava més perdut perquè era hivern? Jo no ho sé".

L'altra fita aconseguida per l'estil narratiu de Smith és la seva habilitat per jugar amb el temps. La teoria de la relativitat —que el temps es pot allargar i condensar en determinades condicions— ja la van enunciar i explotar a principis de segle —i paral·lelament— el físic Albert Einstein i l'escriptor Marcel Proust. Ali Smith la utilitza amb mesuratge per complicar el seu joc literari d'històries creuades en el temps i l'espai, un feix de fils argumentals que trena amb extraordinària perícia.

@alexmilianbeser

Ali Smith

Matèria de Bretanya
 Carmelina Sánchez-Cutillas

34 nova edició

MATÈRIA DE BRETANYA
 de CARMELINA SÀNCHEZ-CUTILLAS
 NOVA EDICIÓ

NOVETATS 3i4
 Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a
Facebook i Twitter
 Visita la nostra botiga virtual
 en www.tresiquatre.cat